

מסורת הש"ס

(א) ר"מ מ"ג, (ב) מוספתא
חולין פ"ח ה"ב, (ג) חולין
זו: ק"א; ק"ב; ק"ג; (ד) שם
ק"ב, (ה) ג"א דרבה
מפרשניא, (ו) (בכורות
מ"ט):

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לטולת וכו'
סמור הס"ד ואח"כ מ"ה
אקריי קא מיקר ליה
ואחמי קמוין: (ב) ד"ה
הי הוא וכו' כדלעיל
הס"ד:

לעזי רש"י

קרבנ"ש (קריבני"ש).
סדקים (על גבי בשר צלוי).

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותח.
שחם נמלה עם קלב,
הי הוא כולה בשער
בדלה נקיה להלכ מניה
ואקרי לחבול אותו הכשר
לעולם (האורה ט"ו קס).
כבוש. חמוץ ותעלה
וכפש בתן איסור והתען
יחד, שוליי"ג בלע"ז (חולין
ז'ו). הרי הוא כמבושל.
לפי שחמץ חמוץ מולא
את הדם ומולא כמו
מלה ופיך את מים
חמיצים בתן גדלה מים
בחמוץ כדי לתנוף הדם ויש
עמה חמיץ איסור, הי
הוא חלוץ נתבשל יחד
ושמין אקריב (האורה
שם). אז: שחם מל
הבשר בקניה דמי חלוץ
בשלו בקניה גדלה מניה
ואקרי לחבול אותו שער
לעולם ואפילו לז, חל
ימכרו לגוי והקעה אין
לה תקנה עד שיעביל
(שם). שלא נאכל מחמת
מלחו. אינו נוח לשלוח
מחוץ מלה שבו עד שיעביל
ומיחין אותו במים כעין
לימחם בשר להניע (חולין
ק"ב). שרייא רב חיננא.
א"כ"ש האבומל מלח הוא
(שם). היא נאכל מחמת
מלחו. כלומר נאכל במלחו
הוא (שם). בעי קליפה.
מלמעלה לפי שטובל דרך
אית ביה פילי. בקשים
הוא לני לא סגי' ליה
בקליפה לפי שטובל דרך
הקנים וכו' איסור (שם).
ואי מתובל בחבלי
אסור. הנבלין שנתבטלו
עמו מוכסין אותו ונת
לבלוע ומשכח לכותח מה.
למא לבלוע ובלע (שם).

מוסף תוספות

א. וכמו חם לתוך צונן
והואל ואינו אסור אלא
כדי קליפה בענין זה אין
חילוק בין עילאה לתחתא.
תוס' שא"כ. ב. ד"א"כ אמאי
קתני חרס טפי מדיאר
דבריס. ג. דהויין מדיאר
באיסור שלא למנויי. ד.
ד. והשתא אחתי מסקנא
דפירכא שפיר וכו' שהרי
הרובט (נמי) נא הוא
כדפי' ולחיה צריך שיתול
את מקומו. ש. ה. ומכלל
זה אנו יודיעים על נא. ש.
ו. שריית תחילתו לא הוא.
ש.

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

עו.

עין משפט
גד מצוה

כא ב מ"י פ"ט מהל'
מ"א הלכה ז' סמג
לאוין קמג טושי"ע י"ד
סמג לא ספי"ד ואינון קה
ספי"ג:
כב ג ד מ"י"ה סל הלכה יח
סמג שם טור ש"ע
י"ד סמג לא ספי"ד ה':
כג ה מ"י"ה סל הלכה יט
סמג שם טור ש"ע
שם ספי"ג ז':

תורה אור השלם

1. ואבכלו את הקשר
בלק"ה תהו צ"ל אש
ומצות על מדרים
יאבכלה: שמות יב ח

רבינו חננאל

צונן לתוך צונן דברי הכל
מותר חם לתוך צונן וצונן
לתוך חם רב אמר עילאה
גבר ושמואל אמר תתאה
גבר. תנן נשף מרוטבו על
החרס וחורו עליו טיול
את מקומו. קס"ד בחרס
צוננת בשלמא לרב דאמר
הדר רוטבו עילאה גבר כיון דרוטבו
חם הוא בעידינא דנשף על
החרס והוא צונן ארתמיה
לחרס ונעשה חם, והדר
חרס אחיס ליה לרוטבו וכי
הדר רוטבו אבשיאר דפסח,
אשתכח דפסח קמטוי
מחמת חמימה דחרס והוא
ליה צלי מחמת דבר אחר,
ורחמנא אמר צלי אש
ולא צלי מחמת דבר אחר.
אילא לשמואל דאמר תתאה
גבר, כיון דחרס צונן הוא
אקרייה קא מיקר ליה
לרוטבו אמאי תנינן טיול
בחרס ומשני בחרס
ורוחתו היא מחמי' והוא חם
לתוך חם. תנן נשף מרוטבו
על הסולת שיתול את מקומו
קס"ד בסולת צוננת וכו'
עד לשמואל ביטול את
מקומו סגי אמאי יקמוין.
קמין ר' ירמיה בסולת
ורוחתו. ת"ש ממתי' סכו
לפסח בשמן של תרומה,
לפי חבורת הכהנים יאכלו,
ואם חבורת ישראל אם
יחי הוא ולא נבלה עיינין
ידיהו, ואם צלי יקלוף
הכל מקומו החיצון ומותר
אפי' לישראל בשלמא
לרב כיון דשמן צונן הוא
אקריי קא מיקר ליה לפסח
ובקליפה סגי ליה. אלא
לשמואל כיון דפסח חם
הוא, מחמם ליה לשמן
ונעשה חם בחם דלרובי
הכל אסור אמאי תני יקלוף
את החיצון. ודחינן שאני
סיכה דמשחו עברי, וכיון
שהוא מרוב אינו בבלע
אלא בחיצון בלבד. תניא
כותיה דשמואל בשר רותח
שפיל לתוך חלב רותח
וכן צונן לתוך חם אסור.
חם לתוך צונן קולף צונן
לתוך צונן מדיח. הוא דתני
צונן לתוך חם וצונן לתוך
צונן לא שני אלא שאני
בבלע אבל מלוח אסור.
דאמר שמואל מליח הרי
הוא כרותח כבוש הרי
הוא כמבושל, והני מילי
דאמר שמואל מליח הרי
הוא כרותח מליח שאני
נאכל מחמת מלחו, כלומר
הוא מלוח הרבה. אבל
אם נאכל מחמת מלחו
דתניא כרותח דשמואל
דתניא כרותח. ורב הונא
בני קליפה.

אסור. דבלע היתר מאיסור: עילאה גבר. העליון נולח הלך חם
למוך צונן אסור שהעליון מחממו לתחתון והרי שניהן חמין ובלעי
מהדדי וזונו למוך חם מותר שהעליון מנננו לתחתון ולא בלעי:
ושמואל אמר סתאה גבר. הלך חם למוך צונן מותר וזונו למוך חם
אסור. ואף על גב דהילכתא כרב
באיסורי' צהא הילכתא כשמואל דהא
תניא תרתי מתני' כותיה כדלקמן:
והדר חרס ומחמם ליה לרוטבו
דהוי צלי מחמת דבר אחר: אקריי
מיקר ליה ואחמי יטול חם מקומו
ולא גרסינן כולף חם מקומו סגי:
לסולת דהדר סודרניא. לסולת אשכ
סביבותיו: הדר סודרניא. לשון
סמור סמור (ה) ליה: ואחמי יקמוין
והכא נמי לא גרס ציטול חם מקומו
סגי: [וזונו הוא]. אקריי קא
מיקר ליה. וקליפה מיהא צעיל
דאפילו צונן גמור הוא הפסח
מאחר שנללה וישש שאי אפשר ללא
עילל ציה סיכת השמן פורתא:
וזונו לסוך חם אסור. אלמנא תתאה
גבר: צעד דמיקר ליה. קודם
שילטנן בעל כל דהו: כנוש.
בחמוץ: הרי הוא כמבושל. ואם
נכבשו איסור והיתר יחד (ו) כולן
אסוריין: שאין נאכל מחמם מלחו.
שהמליחו הרבה עד שמקדיח טעמו
מחמת מלחו קצת ואינו ראוי
לאוכלו אלא אם כן היה מדיחו. והאי
אין נאכל לאו לגמרי קאמר שאין
שום אדם יכול לאוכלו אלא כיון
שנתקלקל טעמו אינו נאכל מחמת
מלחו קרי ליה ואסור: נמלא.
כותח ואית ציה נסיוני דחלצא:
מפשונויא. מקוס: ולא אמרן.
דלני בקליפה סגי ליה אלא דלית
ליה פילי פילי קרבנ"ש: או מייסבל.
בר גזולת כתבלין אסור דחלצא
מרכיכי ליה ומייזי ובלעי לכותחא
וצר גזולת צונן הוה כדמפרש:
צער

תנן נשף מרוטבו על החרס בו'. מרישא דקמני נגע בחרסו של
תנור יקלוף את מקומו ליכא לאקשווי אפי' למאי דס"ד
בחרס צונן דכ"ע מודו דתתאה בלע כדי קליפה וה"ה לאחר שהחם
מעט מצטל בפסח כדי קליפה^א אי נמי כיון דקמני נגע אין להוכיח
אם נגע מלמעלה או מלמטה אבל
הכא דקמני נשף משמע למטה אי
נמי חרסו של תנור ודאי חם הוא
אבל ספי"א דקמני על החרס קס"ד
בחרס צונן ולא נהירא דלמנצח חרס
משמע דבחרס תנור מיידי':

בש"מא רמא דאמר ע"א

גבר דהבי ישרא את
מקומו. וא"ת למאן דלמנר עילאה
גבר למה הפסח אינו נאסר מחמת
השפוד ויהיה רצ"ך ליתול את מקומו
סגי' השפוד ואומר ר"י דאין שפוד
של עץ קולט חוס כל כך כמו חרס
וסולת אי נמי מצפניס אינו רותח
כנחון צרוז ספרים וצפירוש ר"ח
גרס וכי הדר רוטבו אפסח מייטוי
פסח מחמת חמימות החרס כו'
וקשה דתיפוק ליה שרוטבו איסור
נבלע דפסח ונראה דהא דקאמר
ומייטוי פסח ארוטבו קאי מדקאמר
מחמת חרס דאי אפסח קאי הוה ליה
למימר מחמת רוטבו:

אלא רמ"ד תתאה גבר אוקריי

מיקר ליה. ה"ג בכל
הספרים וצפ"ח טיול את מקומו
סגי ורש"י מחמת משום דקשיא ליה
כיון דאוקריי מיקר מנה איסורא יש
צרוטבו ודוחק לומר כגון שהסולת של
חצורה אחרת ואסור להן הרוטבו לפי
שאינו מנוי' ולר"ת נראה דגרס ליה
שפיר דע"כ מיידי כגון שהרוטבו לא
נללה כל צורכו והו"ל אצנניס דנללה
כל צורכו לא הוה תו מפסול משום
כיון דמחמת דבר אחר ובלאו ואחר
כך גישהו דלסור הוה דוקא צמיס
משום ריבוי' דובשל מצושל מכל מקום
כדלמך צסוף כל עשה (לעיל דף מה).
אבל צדנר אחר לא ותדע דהכי הוא
דבע"א היה אסור לתוך צונן
פסח צעוד שהוא חם דמחמם ליה
לפסח ומחמם ליה וזהו ליה ליה ליה
מחמת דבר אחר אלא צנללה כל
צורכו לא מייספיל משום סיכ' וא"ת
מ"מ למה נאסור הסולת משום זה
יאכזו אותו וילנה נמי הרוטבו וי"ל דאין
הוי צלי מחמת דבר אחר שהרי על
ידי חמימות הסולת הוא נללה
ומיהו לפי זה לא הוה רצ"ך לעיל
לאסוקי והדר סולת ומרתח ליה
לרוטבו דמה רצ"ך לאסוקי איסור
צרוטבו משום צלי מחמת דבר אחר
כיון דאית ציה איסור נא ואור"ת
דיתחא ליה לאסוקי כל איסור שיכול
לומר^א אבל לעיל גבי נשף מרוטבו
על החרס לא גרס ציקלוף את
מקומו סגי ששהי יכול לללוטו עם
הרוטבו' וצפ"ח ר"ת ליתיה:

משום הכי סגי ליה בקליפה.

וכגון שסכו אחר שנלחו ולא נשתה צנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רמיחת התנור היה נבלע אפי' למאן דלמנר עילאה גבר:
תניא אידך בשר רותח בו'. תימיה הא תו למנר לי להציאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שחי דלע"ג דחם לתוך צונן
צעי קליפה צדנר שיכול לעשות קליפה צדנר דלא שייך קליפה כמו צחלב מותר מללא קמני איסורא גבי חלב
דקמני קליפה גבי צער ורבי"א חולק צזה ומנצ"ך ששים כדי קליפה:

ורבא דהוא בתרא מפרשי טעמיה ש"מ דהילכתא כותיה. ורב חיננא עבר כשמואל ושרא לכר יונה דנפל לכדא דכמכא דהוא כותחא ואית ביה נסיוכי דחלבא. והני מילי בר יונה נא אבל צלי בעי קליפה. ואי רבי ביה פילי. פ"י פלחוי כמין גזומת, בלע כוליה ואסור. ואי לית ביה פילי ומתבלע אנכ חורפא דתבלין בלע כוליה ואסור.